

17. సూరహ్ అల్-ఇస్రా'

سورة الإسراء

ఇస్రాఱియాల్ సంతతివారి విషయం 2-8 మరియు 101-104 ఆయత్లలో వచ్చినందుకు కొందరు దీనిని సూరహ్ బనీ ఇస్రాఱియాల్ అని కూడా అంటారు. ఇస్రా' - రాత్రి ప్రయాణం, అంటే దైవప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స'అస)ను మక్కా ముకర్రమా నుండి బైతుల్-మఖ్బీన్ కు తీసుకుపోబడిన రాత్రి ప్రయాణం. ఈ పదం మొదటి ఆయత్లలో ఉంది. 'స'హీహ్ బు'ఖారీలో, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-మన్'షూద్ (ర'ది.అ.) కథనం ప్రకారం సూరాహ్ లు అల్-కహఫ్ (18), మర్యమ్ (19) మరియు ఇస్రా' (17) మొట్టమొదట అవతరింపజేయబడిన మక్కా సూరాహ్ లలోనివి. ఇందులో **111** ఆయతులు ఉన్నాయి. 'ఆయ'షహ్ (ర.అన్హా) కథనం: 'దైవప్రవక్త ('స'అస) ఈ సూరహ్ మరియు సూరహ్ అజ్-జుమర్ (39)లను ప్రతిరాత్రి నమాజ్ లో చదివేవారు.' (తిర్మిజీ, 292, 3405; నసాయి, ఇబ్నె-హంబల్; అల్బానీ ప్రమాణీకం, పు. 2, 'హ.నం. 641).

అసంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. (*) తన దాసుణ్ణి (ము'హమ్మద్ ను), మస్జిద్ అల్-హరామ్ (మక్కా ముకర్రమా) నుండి పరిసరాలను శుభవంతంచేసిన మస్జిద్ అల్-అఖ్సా (బైతుల్-మఖ్బీన్) వరకు రాత్రివేళ తీసుకొనిపోయిన ఆయన (అల్లాహ్) సర్వలోపాలకు అతీతుడు. ఇది మేము అతనికి మా కొన్ని నిదర్శనా (ఆయతు)లను చూపటానికి చేశాము.¹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا
مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى
الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا
حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنَ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

1. 'ఈ ప్రయాణాన్ని మేము మా దాసునికి కొన్ని అద్భుత నిదర్శనాలు, సంకేతాలను చూపటానికి చేయించాము.' ఇంత దూరప్రయాణం రాత్రిపూట స్వల్పకాలంలో పూర్తి చేయించడం కూడా ఒక అద్భుత సూచనయే. ఈ ప్రయాణం రెండు భాగాలలో ఉంది. (1) మొదటి భాగం: ఇస్రా': జిబ్రీల్ ('అ.స.) తెచ్చిన బుర్రాఖ్ పై ఎక్కిఅతనితో బాటు, మక్కా ముకర్రమా నుండి బైతుల్-మఖ్బీన్ కు రాత్రి పూట పయనించడం. అక్కడ మహాప్రవక్త ('స'అస) సర్వ దైవప్రవక్త ('అలైహిమ్ స.)లకు ఇమాముగా నిలిచి నమాజ్ చేయించడం. (2) రెండోభాగం, మే'రాజ్: అంటే పైకి ఎక్కించబడటం, లేక పైకి తీసుకుని పోబడటం. బైతుల్-మఖ్బీన్ నుండి ఆకాశాలలోనికి, చివరకు సిద్ధతుల్-మున్తహా వరకు పోయిన ప్రయాణం. అది 'అర్ద్ క్రింద ఏడవ ఆకాశంపై ఉంది. అక్కడ అతనికి ('స'అస)

నిశ్చయంగా, ఆయన సర్వం వినేవాడు, సర్వం చూసేవాడు.

2. మరియు మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము.¹ మరియు దానిని ఇస్రాయిల్ సంతతి వారికి మార్గదర్శినిగా చేసి, దాని ద్వారా ఇలా ఆజ్ఞాపించాము: “నన్ను (అల్లాహ్ ను) తప్ప మరెవ్వరినీ సంరక్షకునిగా (కార్యసాధకునిగా) చేసుకోవద్దు.

3. “మేము నూహ్ తోబాటు ఓడలో ఎక్కించిన వారి సంతతి వారలారా! నిశ్చయంగా అతను (నూహ్) కృతజ్ఞుడైన దాసుడు.”

4. మరియు మేము గ్రంథంలో ఇస్రాయిల్ సంతతి వారిని ఇలా హెచ్చరించాము: “మీరు భువిలో రెండు సార్లు సంక్షోభాన్ని రేకెత్తిస్తారు, మరియు గొప్ప అహంకారాన్ని ప్రదర్శిస్తారు!”

وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ

وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ

أَلَّا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي

وَكَيْلًا ﴿٢﴾

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ

إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾

وَفَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي

الْكِتَابِ لِنُفْسِدَنَّ فِي الْأَرْضِ

مَرَّتَيْنِ وَلِنَعْلَمَنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾

అల్లాహుతా'అలా వ'హీ ద్వారా నమాజ్ మరియు ఇతర ఆదేశాలు ఇచ్చాడు. ఆ విషయాలు 'సహీహ్' హదీస్ లలో పేర్కొనబడ్డాయి. మేరాజ్ ను గురించి కొంతవరకు సూరహ్ అన్-నజ్జ్ (53)లో కూడ ఉంది. మేరాజ్ సమయంలో దైవప్రవక్త ('స'అస), ఆకాశాలలో ఇతర ప్రవక్తలతో కలుసుకున్నారు. ఈ ప్రయాణం దైవప్రవక్త పూర్తిచేసింది కలలో కాదు. అతను శారీరకంగా మేల్కొని ఉండి, పూర్తి స్పృహలో ఉన్న స్థితిలో (Bodily, Fully awake and with Full Consciousness and orientation of Mind) చేశారు. ఈ ప్రయాణం అల్లాహుతా'అలా ఆజ్ఞతో జరిగింది. అల్లాహ్ (సు.తా.) తానుకోరినది చేస్తాడు. ఇది జరిగిన కాలం మరియు తేదీలలో భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. కొందరు రబీ'అ అల్-అవ్వల్ 17 లేక 27వ తేదీలలో అని, మరికొందరు రజబ్ 27అని, మరి కొందరు ఇతర నెలలని కూడా అంటారు (ఫ'త్త్ అల్-ఖదీర్).

1. అల్లాహుతా'అలా మూసా ('అ.స.)తో సూటిగా మాట్లాడినదానికి చూడండి, 4:164, 7:144.

5. ఇక ఆ రెంటిలో మొదటి వాగ్దానం రాగా మేము మీపై ఘోర యుద్ధనిపుణులైన మా దాసులను పంపాము.¹ వారు మీ గృహాలలోకి దూసుకెళ్ళారు. మరియు ఈ విధంగా మా వాగ్దానం నెరవేర్చబడింది.

6. ఆ తరువాత మేము మీకు వారిపై మరల ప్రాబల్యం వహించే అవకాశం కలిగించాము మరియు సంపదతోనూ మరియు సంతానంతోనూ మీకు సహాయం చేశాము మరియు మీ సంఖ్యాబలాన్ని కూడా పెంచాము.

7. (మరియు మేము అన్నాము): “ఒకవేళ మీరు మేలుచేస్తే అది మీ స్వయంకొరకే మేలుచేసుకొన్నట్లు. మరియు ఒకవేళ మీరు కీడుచేస్తే అది మీ కొరకే!” పిదప రెండవ వాగ్దానం రాగా మీ ముఖాలను (మిమ్మల్ని) అవమానపరచటానికి, మొదటి సారి వారు మస్జిద్ అల్-అ'ఖ్బాలో దూరినట్లు, మరల దూరటానికి మరియు వారికి అందిన ప్రతి దానిని నాశనం చేయటానికి (మీ శత్రువులను మీపైకి పంపాము).²

فَإِذَا جَاءَ وَعَدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَىٰ بَأْسٍ

شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ

وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ

وَأَمَدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ

وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾

إِن أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ

وَإِن أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ

الْآخِرَةِ لِيَسْتَوُوا وَجُوهَكُمْ

وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا

دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيَسْتَرُوا مَا

عَلَوْا تَتَبِيرًا ﴿٧﴾

1. మొదటి శిక్ష దాదాపు క్రీస్తు శక ఆరంభానికి 600 సంవత్సరాలకు ముందు వచ్చింది. ఇది బాబిలోనియన్ పాలకుడు బ'ఖ్త్ న'స్ ఇస్రాయిల్ సంతతివారిపై జెరూసలంలో చేసిన దౌర్జన్యం. అతడు ఎంతో మంది యూదులను చంపి మిగిలిన వారిని ఖైదీలుగా, బానిసలుగా చేసుకున్నాడు. ఈ శిక్ష వారు దైవప్రవక్తలను చంపినందుకు మరియు తొరాత్ ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించినందుకు పడింది. కొందరి అభిప్రాయంలో ఈ రాజు జాలాత్. ఆ తరువాత 'తాలాత్ సైన్యాధిపత్యంలో ఉన్న దావూద్ ('అ.స.) జాలాత్‌ను సంహరించి వారికి విముక్తి కలిగించారు.
2. రెండవసారి యూదులు అత్యాచారాలు చేశారు. జ'కరియ్యా ('అ.స.)ను చంపారు. ఏసు క్రీస్తును సిలువపై ఎక్కించగోరారు కాని అల్లాహుతా'అలా అతనిని సజీవునిగా

8. (మరియు తౌరాత్ లో ఇలా అన్నాము): “బహుశా మీ ప్రభువు ఇప్పుడు మిమ్మల్ని కరుణించవచ్చు! కాని ఒకవేళ మీరు అలాగే ప్రవర్తిస్తే, మేము కూడా తిరిగి అలాగే చేస్తాము. మేము నరకాగ్నిని, సత్యతిరస్కారుల కొరకు చెరసాలగా చేసి ఉంచాము.”

9. నిశ్చయంగా, ఈ ఖుర్ఆన్ పూర్తిగా, సరిఅయిన (సవ్యమైన) మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తుంది. మరియు సత్కార్యాలు చేస్తుండే విశ్వాసులకు తప్పక గొప్ప ప్రతిఫలం ఉందని శుభవార్తనూ అందజేస్తుంది;

10. మరియు నిశ్చయంగా పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారికి మేము బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచామని (తెలియజేస్తుంది).

11. మరియు మానవుడు (తెలియక తరచుగా) మేలుకొరకు ఎలా అర్థించాలో, కీడుకొరకు గూడా అలాగే అర్థిస్తాడు. మరియు మానవుడు చాలా తొందరపాటు గలవాడు (అత్రగాడు).

12. మరియు మేము రాత్రింబవళ్ళను రెండు సూచనలుగా చేశాము. రాత్రి సూచనను మేము కాంతిహీనం చేశాము. మరియు పగటి సూచనను - మీరు మీ

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُمْ

عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ

حَصِيرًا ﴿٨﴾

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي

هِيَ أَحْسَنُ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ

الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ

أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ

أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾

وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ

بِالْخَيْرِ ۗ وَكَانَ الْإِنْسَانُ مُجْتَلًا ﴿١١﴾

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ ۚ

فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ

النَّهَارِ مُبْصِرَةً ۚ لَتَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن

ఆకాశాలలోకి ఎత్తుకున్నాడు. అప్పుడు అల్లాహుతా'అలా రోమన్ పాలకుడు టైటిస్ ను వారిపైకి పంపాడు. అతడు జేరూసలంపై దండయాత్ర చేసి యూదులను నాశనం చేశాడు. వారిని ఖైదీలుగా, బానిసలుగా చేసుకున్నాడు. హైకిల సులేమాన్ ను నాశనం చేశాడు. యూదులను బైతుల్ ముఖ్బీస్ నుండి వెళ్ళగొట్టాడు. ఇది దాదాపు క్రీ.శ. 70వ సంవత్సరంలో జరిగింది.

ప్రభువు అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించటానికి మరియు సంవత్సరాల లెక్క పెట్టటానికి మరియు (కాలాన్ని) గణించటానికి - ప్రకాశవంతమైనదిగా చేశాము. మరియు మేము ప్రతివిషయాన్ని వివరించి స్పష్టంగా తెలిపాము.

13. మరియు మేము ప్రతి మానవుని మెడలో అతని కర్మలను కట్టిఉంచాము. మరియు పునరుత్థానదినమున అతని (కర్మ) గ్రంథాన్ని అతని ముందు పెట్టాము, దానిని అతడు స్పష్టమైనదిగా గ్రహిస్తాడు.

14. (అతనితో ఇలా అనబడుతుంది): "నీవు నీ కర్మపత్రాన్ని చదువుకో! ఈ రోజు నీ (కర్మల) లెక్క చూసుకోవటానికి స్వయంగా నీవే చాలు."²

15. ఎవడు సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడో అతడు నిశ్చయంగా, తన మేలుకే సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడు. మరియు ఎవడు మార్గభ్రష్టుడవుతాడో, అతడు నిశ్చయంగా, తన నష్టానికే మార్గభ్రష్టుడవుతాడు. మరియు బరువు మోసేవాడెవ్వడూ మరొకని బరువును మోయడు.³ మరియు మేము ఒక ప్రవక్తను పంపనంతవరకు (ప్రజలకు) శిక్ష విధించేవారంకాము.

رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ
وَالْحِسَابَ ۗ وَكُلُّ شَيْءٍ فَضَّلْنَاهُ

تَفْصِيلًا ﴿١٣﴾

وَكُلِّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي
عُنُقِهِ ۗ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٤﴾

أَقْرَأَ ۗ كُنْتَبَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ

عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٥﴾

مَنْ أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۗ

وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۗ وَلَا

تُزْرَىٰ وَزِرَةٌ ۗ وَزُرَّ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا

مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

1. చూడండి, స.బుఖారీ, పు. 9, హ.సం. 625. ఇమామ్ షాకాని 'తాయిరతున్ - అంటే, మానవుని అదృష్టం లేక భవిష్యత్తు, అని అన్నారు. అల్లాహుతా'అలాకు జరుగబోయేది అంతా తెలుసు కాబట్టి ఆయన ప్రతివాని అదృష్టం వ్రాసి అతని వెంట ఉంచుతాడు. అందుకొరకే దాని ప్రకారం అతని కర్మలు (మంచి-చెడులు) ఉంటాయి. పునరుత్థాన దినమున వాటికి తగినట్టి ప్రతిఫలమే దొరుకుతుంది.

2. చూడండి, 50:22.

3. ఇలాంటి సందేశానికి చూడండి, 6:164, 35:18, 39:7 మరియు 53:38. దీని మరొక తాత్పర్యం: 'భారం మోసేవానిపై మరొకని భారం మోపబడదు.'

16. మరియు మేము ఒక నగరాన్ని నాశనం చేయదలచుకున్నప్పుడు (మొదట) అందులో ఉన్న స్థితిమంతులకు ఆజ్ఞ పంపుతాము; ఆ పిదప కూడా వారు భ్రష్టాచారానికి పాల్పడితే! అప్పుడు దానిపై (మా) ఆదేశం జారీ చేయబడుతుంది, అప్పుడు మేము దానిని సర్వనాశనం చేస్తాము.

17. మరియు మేము సూహ్ తర్వాత ఎన్నోతరాలవారిని ఈ విధంగా నాశనం చేశాము. మరియు తన దాసుల పాపాలను తెలుసుకోవటానికి, చూడటానికి నీ ప్రభువే చాలు!

18. ఎవడు (ఇహలోక) తాత్కాలిక సుఖాలు కోరుకుంటాడో, మేము కోరిన వానికి, దానిలో మాకు ఇష్టం వచ్చినంత, ఒసంగుతాము. తరువాత అతని కొరకు నరకాన్ని నియమిస్తాము, దానిలో అతడు అవమానంతో బహిష్కరించబడినవాడై దహింపబడతాడు.

19. మరియు ఎవడు విశ్వాసి అయి, పరలోక (సుఖాన్ని) కోరి దానికై కృషి చేయవలసిన విధంగా కృషి చేస్తాడో, అలాంటివారి కృషి స్వీకరించబడుతుంది.

20. నీ ప్రభువు యొక్క బహుమానాలు వీరికీ మరియు వారికీ అందరికీ స్వేచ్ఛగా ప్రసాదించబడతాయి. మరియు నీ ప్రభువు యొక్క బహుమానాలు (ఎవ్వరికీ) నిషేధించబడలేదు.

وَلِإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَيْرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعِيهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

كُلًّا نُمِدُّ هَتُولَاءَ وَهَتُولَاءَ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۗ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾

21. చూడండి! మేము కొందరికి మరి కొందరిపై ఏవిధంగా ఘనత నొసంగామో! కాని పరలోక(జీవితసుఖ)మే గొప్ప స్థానాలు గలది మరియు గొప్ప ఘనత గలది.

22. (ఓ మానవుడా!) అల్లాహ్ కు తోడుగా మరొక ఆరాధ్యదైవాన్ని కల్పించకు, అలాచేస్తే నీవు అవమానించబడి సహకారాలు పొందని (త్యజించబడిన) వాడవుతావు. (1/8)

23. * మరియు నీ ప్రభువు: తనను తప్ప ఇతరులను ఆరాధించకూడదనీ మరియు తల్లిదండ్రులతో మంచితనంతో వ్యవహరించాలనీ, ఆజ్ఞాపించి ఉన్నాడు.¹ ఒకవేళ వారిలో ఏ ఒక్కరు గానీ, లేదా వారిరువురు గానీ, ముసలివారైతే, వారితో విసుక్కుంటూ: “ఛీ! (ఉఫ్)” అని కూడా అనకు మరియు వారిని గద్దించకు మరియు వారితో మర్యాదగా మాట్లాడు.

24. మరియు వారిమీద కరుణ మరియు వినయవిధేయతల రెక్కలను చాపు. మరియు వారికొరకు ఇలా ప్రార్థించు: “ఓ నా ప్రభూ! వారు ఏ విధంగా నన్ను బాల్యంలో పెంచారో అదేవిధంగా నీవు వారియెడల కరుణను చూపు!”

أَنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ ۚ وَالْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿١١﴾

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخَذُولًا ﴿١٢﴾

❖ وَفَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ إِنَّمَا يُبَلِّغُنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٍ وَلَا نَهْرَهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿١٣﴾

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿١٤﴾

1. అల్లాహుతా'అలా ఈ ఆయత్ లో తన ఆరాధన తరువాత, రెండో స్థానంలో, తమ తల్లిదండ్రులతో మంచిగా వ్యవహరించాలని ఆజ్ఞాపించాడు. దీనితో వారి ఆదరణ, ఆజ్ఞాపాలన మరియు వారికి వినయవిధేయతలు చూపటం ఎంత ముఖ్యమో తెలుస్తోంది.

25. మీ మనస్సులలో ఉన్నది మీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. మీరు సన్మార్గులు అయితే, నిశ్చయంగా ఆయన వైపునకు (పశ్చాత్తాపంతో) పలుమార్లు మరలే వారిని ఆయన క్షమిస్తాడు.

26. మరియు బంధువులకు, పేదలకు మరియు బాటసారులకు, వారి హక్కు ఇవ్వు.¹ మరియు (నీ ధనాన్ని) వృథా ఖర్చులలో వ్యర్థంచేయకు.

27. నిశ్చయంగా, వ్యర్థమైన ఖర్చులు చేసేవారు షైతానుల సోదరులు. మరియు షైతాన్ తన ప్రభువుపట్ల కృతఘ్నుడైన వాడు.

28. మరియు నీవు ఆశించే, నీ ప్రభువు కారుణ్యాన్ని పొందటానికి - నీకు వారినుండి ముఖం త్రిప్పకోవలసి వచ్చినా - వారితో మృదువుగా మాట్లాడు.²

29. మరియు నీవు (పిసినారితనంతో) నీ చేతిని నీ మెడకు కట్టుకోకు³ మరియు దానిని పూర్తిగా స్వేచ్ఛగా కూడా వదలిపెట్టకు. అలా చేస్తే నిందలకు గురిఅవుతావు, దిక్కులేని వాడవై కూర్చుంటావు (విచారిస్తావు).

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنَّ
تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ

إِلَّا وَبَيْنَ عَفُورًا ﴿٢٥﴾

وَأَتَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ

وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَلَا تُبْذِرْ بَدْرًا ﴿٢٦﴾

إِنَّ الْمُبْدِينَ كَانُوا إِخْوَانَ

الشَّيْطَانِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ

كفورًا ﴿٢٧﴾

وَأَمَّا تَعْرِضْنَهُنَّ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن

رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَّيسُورًا

﴿٢٨﴾

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ

وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ

مُؤْمِنًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾

1. ఇక్కడ విశదమయ్యేది ఏమిటంటే మన సంపత్తిలో దగ్గరిబంధువులకు, పేదలకు మరియు బాటసారులకు హక్కు ఉంది. కావున వారికి ఇవ్వటం, వారిని కనికరించటమని భావించరాదు. వారికి, వారి హక్కు ఇవ్వని వారు అల్లాహుతా'అలా దృష్టిలో నిందార్లు. ఈ ఆయత్లో పేర్కొన్నట్లు ధన సహాయానికి మొట్టమొదటి హక్కుదార్లు, దగ్గరి బంధువులు, (ఎవరి పోషణైతే విధి కాదో ఆ బంధువులు) తరువాత పేద వారు ఆ తరువాత బాటసార్లు అని తెలుస్తోంది.

2. ఒకవేళ నీవు బంధువులకు, పేదలకు ఇవ్వలేని స్థితిలో ఉంటే, వారిని కసిరికొట్టే బదులు, నమ్రతతో, మృదువుగా నిరాకరించు.

3. ఇదే విధమైన వాక్యానికి చూడండి, 5:64.

30. నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు తాను కోరిన వారికి జీవనోపాధిని పుష్కలంగా ప్రసాదిస్తాడు మరియు తానుకోరిన వారికి తగ్గిస్తాడు. నిశ్చయంగా, ఆయనే తనదాసుల(స్థితుల)ను బాగా ఎరిగేవాడూ, చూసే వాడునూ!

31. మరియు పేదరికానికి భయపడి మీరు మీ సంతానాన్ని చంపకండి. మేమే వారికి మరియు మీకు కూడా జీవనోపాధిని సమకూర్చేవారము. నిశ్చయంగా, వారిని చంపటం గొప్ప నేరం.¹

32. మరియు వ్యభిచారాన్ని సమీపించకండి. అది నిశ్చయంగా, అశ్లీలమైనది మరియు బహుచెడ్డ మార్గము.²

33. న్యాయానికి తప్ప, అల్లాహ్ నిషేధించిన ఏ ప్రాణిని కూడా చంపకండి.³ ఎవడు అన్యాయంగా చంపబడతాడో, మేము అతని వారసునికి (ప్రతీకార) హక్కు ఇచ్చి ఉన్నాము.⁴ కాని అతడు హత్య (ప్రతీకార) విషయంలో హద్దులను మీరకూడదు. నిశ్చయంగా, అతనికి (ధర్మ ప్రకారం) సహాయమొసంగబడుతుంది.

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطَاً كَبِيرًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا

يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾

﴿٣٣﴾

1. చూడండి, 6:137, 6:151, 81:8-9లో మరియు 'స'హీహ్ బు'ఖారిలో: 'షిర్క్ తరువాత ఘోర పాపం, పేదరికానికి భయపడి తన సంతానాన్ని హత్యచేయటం.' అని ఉంది. అంటే, ఫేమిలీప్లానింగ్ ఆపరేషన్లు చేయించుకోవటం, అబార్షన్లు చేయించుకోవటం.
2. వ్యభిచారం అంటే భార్య-భర్త కాకుండా, ఏ ఇతర ఆడ-మగ, మగ-మగ లేక ఆడ-ఆడ వారి మధ్యఉండే లైంగికసంబంధం. వారిలో ఏ ఒక్కరూ లేక ఇద్దరూ వివాహితులైనా కాకపోయినా!
3. చూడండి, 2:190. అంటే, ధర్మయుద్ధంలో గానీ లేక న్యాయ ప్రతీకారానికి గానీ, లేక ఆత్మరక్షణకు గానీ కాకుండా, అన్యాయంగా ఏ ప్రాణిని కూడా చంపరాదు.
4. అల్-ఖి'సా'సు: న్యాయప్రతీకారం. చూడండి, 2:178. ఇక్కడ వలీ అంటే రక్షసంబంధీకుడైన దగ్గరి బంధువు అని అర్థం.

34. మరియు అతడు యుక్త వయస్సుకు చేరనంతవరకు - సక్రమమైన పద్ధతిలో తప్ప - అనాథుని ఆస్తిని సమీపించకండి. మరియు చేసిన వాగ్దానాన్ని పూర్తిచేయండి. నిశ్చయంగా, వాగ్దానం గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.¹

35. మరియు మీరు కొలిచి ఇచ్చేటప్పుడు కొలతపాత్ర నిండుగా కొలిచి ఇవ్వండి. మరియు (తూచి ఇచ్చేటప్పుడు) త్రాసుతో సమానంగా తూకంచేయండి. ఇదే మంచి పద్ధతి మరియు (ఇదే) చివరకు మంచి ఫలితం ఇస్తుంది.

36. మరియు (ఓ మానవుడా!) నీకు తెలియని విషయం వెంటపడకు.² నిశ్చయంగా చూపులూ, వినికీడి, హృదయమూ వీటన్నింటినీ గురించీ, (తీర్పు దినమున) ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.

37. మరియు భూమిపై విరవీగుతూ నడవకు.³ నిశ్చయంగా నీవు భూమిని చీల్చనూలేవు మరియు పర్వతాల ఎత్తుకు చేరనూలేవు!

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۗ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۗ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۗ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا

1. మానవుడు అల్లాహ్ (సు.తా.)తో చేసుకున్న వాగ్దానమైనా, లేక తనతోటి మావవునితో చేసిన వాగ్దానమైనా దానిని తప్పక పూర్తిచేయాలి, లేకుంటే పునరుత్థానదినమున దానిని గురించి ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది.

2. అంటే నీకు తెలియని దానిని గురించి ఇతరులపై అనుమానపడకు మరియు నీకు తెలియని దానిని అనుసరించకు.

3. విరవీగటం అల్లాహుతా'ఆలాకు ఎంతో అసహ్యకరమైనది. ఖారూన్ విరవీగటం వల్లనే, తన ధనసంపత్తులతో సహా భూమిలోకి త్రొక్కివేయబడ్డాడు. చూడండి, 28:81.

38. ఇవన్నీ దుష్కార్యాలే, నీ ప్రభువు దృష్టిలో ఎంతో అసహ్యకరమైనవి.

39. ఇవి వివేకంతో నిండివున్న విషయాలు వాటిని నీ ప్రభువు నీకు దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ద్వారా తెలియజేశాడు. మరియు అల్లాహ్‌తో పాటు మరొకరిని ఆరాధ్యదైవంగా చేసుకోకు. అలాచేస్తే అవమానానికి గురిఅయి, బహిష్కరించబడి, నరకంలో త్రోయబడతావు.

40. ఏమీ? మీ ప్రభువు, మీకు ప్రత్యేకంగా కుమారులను ప్రసాదించి తనకొరకు దేవదూతలను కుమార్తెలుగా చేసుకున్నాడా? నిశ్చయంగా, మీరు పలికేది చాలా ఘోరమైన మాట.¹

41. మరియు వారు వాస్తవానికి హితబోధ పొందుతారని, మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌లో అనేక విధాలుగా బోధించాము.² కాని అది వారి వ్యతిరేకతను మాత్రమే అధికంచేస్తున్నది.

42. వారితో అను: “ఒకవేళ వారన్నట్లు అల్లాహ్‌తోపాటు ఇతర ఆరాధ్యదైవాలే ఉన్నట్లైతే, వారు కూడా (అల్లాహ్) సింహాసనానికి (అర్చకు) చేరే మార్గాన్ని వెతికే వారు కదా!”³

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُمْ عِنْدَ رَبِّكَ

مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ

الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ

فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾

أَفَأَصْفَكَ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ

مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنْتًا إِنكُمْ لَتَقُولُونَ

قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ

لِيَذْكُرُوا وَمَا يُزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا

لَأَبْغَعُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

1. వారు అల్లాహ్ (సు.తా.)కు కుమార్తెలను మరియు తమకేమో కుమారులను ఎన్నుకుంటున్నారు. చూడండి, 16:57-59.

2. ప్రతివిధంగా బోధించాము: అంటే పూర్వకాలపు ప్రజల కథలు చెప్పి, ఉదాహరణలు, ఉపమానాలు ఇచ్చి, హితబోధలు చేసి, పర్యవసానాలు చూపి, అనేకవిధాలుగా అల్లాహ్ (సు.తా.) ఖుర్ఆన్‌లో బోధించాడు, భయపెట్టాడు. బహుశా మానవులు గుణపాఠం నేర్చుకొని, అతి స్వల్పకాలపు ఈ జీవితంలో విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసి, రాబోయే శాశ్వత జీవితంలో ఎడతెగని సుఖసంతోషాలు పొందాలని. కాని చాలామంది దానిని అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారు. తమ భ్రష్టాచారాలను మరింత అధికం చేసుకుంటున్నారు.

3. ఈ ఆయత్‌ను వ్యాఖ్యాతలు రెండు విధాలుగా బోధించారు:

43. ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు మరియు అత్యున్నతుడు, వారు అపాదించే మాటలకంటే మహోన్నతుడు మహానీయుడు (గొప్ప వాడు).

44. సప్తాకాశాలు, భూమి మరియు వాటిలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉంటాయి. మరియు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడనిది, ఆయన స్తోత్రం చేయనటువంటిది ఏదీ లేదు, కాని మీరు వాటి స్తుతిని అర్థం చేసుకోలేరు. నిశ్చయంగా, ఆయన ఎంతో సహనశీలుడు, క్షమాశీలుడు.

45. మరియు నీవు ఖుర్ఆన్ ను పఠించేటప్పుడు, నీకూ మరియు పఠలోక జీవితాన్ని విశ్వసించని వారికీ, మధ్య కనబడని తెర వేసిఉన్నాము.

46. మరియు వారు గ్రహించకుండా, వారి హృదయాల మీద తెరలు మరియు వారి చెవులలో చెవుడు వేసిఉన్నాము.¹ ఒకవేళ నీవు ఖుర్ఆన్ (పారాయణం)తో నీ ప్రభువు యొక్క ఏకత్వాన్ని ప్రస్తావిస్తే వారు అసహ్యంతో వెనుదిరిగి మరలి పోతారు.

سُبْحٰنَهُۥ وَتَعَالٰى عَمَّا يَقُوْلُوْنَ عَلَوًا كَبِيْرًا

43

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ
وَمَنْ فِيْهِنَّۙ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهٖۗ وَلٰكِنْ لَا يَفْقَهُوْنَ تَسْبِيْحَهُمْۗ

ۙ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا عَفُوْرًا

وَ اِذَا قَرَأْتَ الْقُرْءَانَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ
وَبَيْنَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

حِجَابًا مَّسْتُوْرًا

وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةًۙ اَنْ
يَفْقَهُوْهُ وَاِذَا اٰذَانِهِمْ وَقَرًاۙ وَاِذَا
ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْءَانِ وَحَدَّهُۙ

وَلَوْ اَعْلَمُوْا عَلٰى اَدْبُرِهِمْ نَفُوْرًا

(1) ఇద్దరు లేక అంతకంటే ఎక్కువమంది రాజులు ఉంటే, వారిలో ప్రతి ఒక్కడు భూమిలో ప్రతిచోటా తన అధికారాన్నే నెలకొల్పటానికి పాటుపడతాడు. అదేవిధంగా ఈ ఇతర దేవతలు కూడా ప్రయత్నించేవారు, ఒకవేళ వారు ఉండి ఉంటే! అది ఇంతవరకు జరుగలేదు. అంటే అల్లాహ్ (సు.తా.) తప్ప మరొక విశ్వసామ్రాజ్యాధిపతి లేడు.

(2) ఏవిధంగానైతే ముష్రీకులు భావిస్తున్నారో: వారు ఆరాధించే వారు ఇంతవరకు అల్లాహ్ (సు.తా.) సొన్నిహిత్యాన్ని పొంది ఉన్నారు మరియు తమను ఆరాధించే వారిని కూడా అల్లాహ్ (సు.తా.) దగ్గరకు తీసుకుపోవటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇది సత్యం కాదు. ఈ విషయం అల్లాహుతా'అలా తన గ్రంథం (ఖుర్ఆన్)లో ఎన్నో సార్లు విశదం చేశాడు. చూడండి, 17:57.

1. చూడండి, 6:25 మరియు 2:7.

47. వారు నీ మాటలను వింటున్నప్పుడు, వారు ఏమి వింటున్నారో మాకు బాగా తెలుసు. ఈ దుర్మార్గులు ఏకాంతంలో ఉన్నప్పుడు పరస్పరం గుసగుసలాడుతూ ఇలా చెప్పుకుంటారు: “మీరు అనుసరిస్తున్న ఈ మనిషి కేవలం మంత్రజాలానికి గురిఅయిన వాడు మాత్రమే.”

48. (ఓ ముహమ్మద్!) చూడు! వారు నిన్ను ఎలాంటి ఉదాహరణలతో పోల్చుతున్నారో, ఎందుకంటే వారు మార్గం తప్పారు, కావున వారు (సరైన) మార్గం పొందలేరు.¹

49. మరియు వారు ఇలా అంటారు: “ఏమీ? మేము ఎముకలుగా మరియు దుమ్ము(పొడి)గా మారిపోయిన తరువాత కూడా తిరిగి క్రొత్త సృష్టిగా లేపబడతామా?” (1/4)

50. * వారితో అను: “మీరు రాళ్ళుగా గానీ, లేదా ఇనుముగా గానీ మారిపోయి ఉండినా సరే!”

51. “లేదా, తిరిగి సృష్టించబడటానికి అసాధ్యమైనదని మీ హృదయాలు భావించేదానిగా ఉన్నారే! (తిరిగి లేపబడతారు).” వారు మళ్ళీ ఇలా అడుగుతారు: “మమ్మల్ని తిరిగి బ్రతికించి లేపగల వాడు ఎవడు?” వారితో అను: “ఆయనే, మిమ్మల్ని మొదటి సారి పుట్టించిన

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ
يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَى إِذْ
يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفْنَا
آءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

﴿٥٠﴾ قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا

أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي
صُدُورِكُمْ ۖ فَسَيَقُولُونَ مَن
يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ
مَرَّةٍ ۖ فَسَيَذَنُوبُونَ إِلَيْكَ

1. వారు దైవప్రవక్త (స'అస)ను మాంత్రికుడు, మంత్రజాలానికి గురిఅయినవాడు, పిచ్చివాడు, జ్యోతిష్యుడు అని తమ నోటికి వచ్చినట్లు ఆరోపించారు. ఎందుకంటే వారు మార్గభ్రష్టులైన వారు కాబట్టి వారెన్నడూ మార్గదర్శకత్వం పొందలేరు.

వాడు!" వారు ఎగతాళిగా తలలు ఊపుతూ అంటారు: "అయితే! అది ఎప్పుడు సంభవిస్తుంది?" వారితో అను: "బహుశా ఆ సమయం సమీపంలోనే ఉండవచ్చు!"

52. ఆ దినమున ఆయన మిమ్మల్ని పిలిచినపుడు! మీరు ఆయన పిలుపుకు సమాధానంగా ఆయనను స్తుతిస్తూ వస్తారు. మరియు మీరు కేవలం కొంతకాలం మాత్రమే (భూమిలో) ఉండివున్నట్లు భావిస్తారు.¹

53. మరియు నా దాసులతో, వారు మాట్లాడేటప్పుడు మంచి మాటలనే పలకమని చెప్పా. (ఎందుకంటే) షైతాన్ నిశ్చయంగా, వారి మధ్య విరోధాన్ని రేకెత్తించడానికి ప్రయత్నిస్తుంటాడు. నిశ్చయంగా, షైతాన్ మానవుడికి బహిరంగ శత్రువు.

54. మీ ప్రభువుకు మిమ్మల్ని గురించి బాగా తెలుసు. ఆయన కోరితే మిమ్మల్ని కరుణించవచ్చు, లేదా ఆయన కోరితే మిమ్మల్ని శిక్షించవచ్చు! మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) మేము నిన్ను వారి కార్యకర్తగా (రక్షకునిగా) నియమించి పంపలేదు.

رءُ وَسَمِهِمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ
قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ

بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِئْتُمْ إِلَّا

قَلِيلًا ﴿٥٢﴾

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ

أَحْسَنُ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنزِعُ بَيْنَهُمْ إِن

الشَّيْطَانَ كَانَتْ لِلإِنسَنِ عَدُوًّا

مُتَبِينًا ﴿٥٣﴾

رَبِّكَرَّ أَعْلَمُ بِكَرِّكَرٍ إِن يَشَأْ يَرْحَمَكُم

أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ

عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا ﴿٥٤﴾

1. పరలోకజీవితంతో పోల్చితే ఇహలోక జీవితకాలం ఎంతో చిన్నది. పరలోక జీవితం అంతంలేనిది. మానవుని కాలగణనం ఈ భూలోకానికి మాత్రమే వర్తిస్తుంది. ఎందుకంటే దాని గణన భూగోళపు తన చుట్టూ తాను మరియు సూర్యుని చుట్టూ చేసే పర్యటనకు బద్దమై ఉంది. చూడండి, 79:46, 20:102, 104, 30:55, 23:112, 114.
2. ఇది ప్రతి ఒక్కడు ఇతరులతో మాట్లాడేటప్పుడు జ్ఞాపకముంచుకోవలసిన ఆయత్. దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'మీలో ఎవ్వరు కూడా తన సోదరుని (ముస్లిం) వైపునకు ఆయుధాన్ని చూపకండి. ఎందుకంటే మీకు తెలియకుండానే షైతాన్ ఆ ఆయుధాన్ని నడిపించి అతన్ని చంపించవచ్చు మరియు మీరు నరకాగ్నిలో పడిపోవచ్చు.' ('స.బు'ఖారీ, ముస్లిం). ఇంకా చూడండి, 16:125 మరియు 29:46.

55. మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న వారినందరిని గురించి నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు. మరియు వాస్తవానికి మేము కొందరు ప్రవక్తలకు మరికొందరిపై ఘనత నొసంగాము. మరియు మేము దావూద్ కు 'జబూర్' ¹ ఇచ్చాము.

56. వారితో ఇట్లను: "ఆయన (అల్లాహ్)ను కాదని మీరెవరినైతే (ఆరాధ్యదైవాలుగా) భావించారో, వారిని అర్థించి చూడండి! మీ ఆపదను తొలగించటానికి గానీ, దానిని మార్చటానికి గానీ వారికి ఎలాంటి శక్తిలేదు."

57. వారు, ఎవరినైతే వీరు ప్రార్థిస్తూ ఉన్నారో, వారే తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యాన్ని పొందటానికి మార్గాన్ని వెతుకుతున్నారు. మరియు వారిలో ఆయనకు ఎవరు ఎక్కువ సాన్నిధ్యం పొందుతారో అని ప్రయత్నిస్తున్నారు. మరియు ఆయన కారుణ్యాన్ని ఆశిస్తున్నారు మరియు ఆయన శిక్షకు భయపడుతున్నారు.² నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు శిక్ష, దానికి భయపడవలసిందే!

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ
عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ رَعِمْتُمْ مِّنْ
دُونِهِ ۖ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ
الصَّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ
يَبْغُونَ إِلَيَّ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ
أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ
وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ ۚ إِنَّ عَذَابَ
رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾

1. దావూద్ ('అ.స.)పై అవతరింపజేయబడిన దివ్యగ్రంథం 'జబూర్' (కీర్తనలు / Psalms).
2. వారు ఆ దైవాలు: అంటే, యూదులూ మరియు క్రైస్తవులు, దేవుళ్ళని భావించే 'ఉ'జైర్ ('అ.స.), లేక 'ఈసా' ('అ.స.) గానీ; లేక ముస్లిములు ఆరాధించే జిన్నతులు గానీ, దైవదూతలు గానీ, కల్పిత దైవాలుగానీ, విగ్రహాలు గానీ లేక పుణ్యవంతులైన ముస్లిములు గానీ, లేక ఇతర వలీలు గానీ కావచ్చు. వీరంతా తమ ప్రభువు సాన్నిధ్యాన్ని పొందే మార్గాన్ని వెతుకుతున్నారు. అలాంటప్పుడు వారు ఇతరులకు ఏవిధంగా సహాయపడగలరు. వీరిని ఆరాధించటం మరియు వీరి సహాయం కోరటం షిర్క్. అల్లాహ్ (సు.తా.) షిర్క్ ను ఎన్నడూ క్షమించడు.

58. మరియు పునరుత్థానదినానికి ముందు మేము నాశనంచేయని, లేదా కఠిన శిక్షకు గురిచేయని, నగరమనేది ఉండదు. ఈ విషయం గ్రంథంలో వ్రాయబడివుంది.

59. మరియు నిదర్శనా(ఆయత్)లను పంపకుండా మమ్మల్ని ఏదీ ఆపలేదు. కాని పూర్వకాలపు ప్రజలు వాటిని తిరస్కరించడమే తప్ప! మరియు మేము స'మూదు జాతి వారికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనంగా ఒక ఆడ ఒంటెను పంపాము, కాని వారు దానిపట్ల క్రూరంగా ప్రవర్తించారు.² మరియు మేము నిదర్శనా(ఆయత్)లను పంపుతున్నది, కేవలం ప్రజలు వాటిని చూసి భయపడటానికే!

60. "నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు ప్రజలను పరివేషించి ఉన్నాడు." అని మేము నీతో చెప్పిన విషయం (జ్ఞాపకం చేసుకో)! మేము నీకు (ఇస్రా' రాత్రిలో) చూపిన దృశ్యం³ - మరియు ఖుర్ఆన్ లో

وَلِنَ مِنْ قَرَابَةٍ إِلَّا نَحْنُ
مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْفَيْكَمَةِ
أَوْ مَعَذِبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ
ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا
أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ ۗ وَإِنَّا
نُؤَمِّدُ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا ۗ وَمَا
رُؤْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ
بِالنَّاسِ ۗ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي
أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ

1. పూర్వకాలపు ప్రజలు తమ ప్రవక్తల నుండి నిదర్శనాలు (ఆయత్లు) కోరారు. ఆ నిదర్శనాలు వచ్చిన తరువాత కూడా వారు విశ్వాసులు కాలేదు. దాని ఫలితంగా వారిపై అల్లాహ్ (సు.తా.) శిక్షపడి వారు నాశనం చేయబడ్డారు. ఇదే విధంగా మక్కా ముఖ్సిల్లు కూడా దైవప్రవక్త ('స'అస) నుండి నిదర్శనాలు కోరారు. మక్కా పర్వతాలను బంగారంగా మార్చుమన్నారు. పూర్వ జాతివారివలే వీరూ నిదర్శనాలు వచ్చిన తరువాత కూడా విశ్వసించరని మరియు వారంతా నాశనం చేయబడతారని ఆతను ('స'అస) నిదర్శనాలను కోరలేదు. (వివరాలకు చూడండి, ముస్సద్ అ'హ్మద్, పుస్తకం-1, పేజీ-258).

2. ఆ ఆడ ఒంటె నిదర్శనం కొరకు చూడండి, 7:73 మరియు 54:27.

3. దైవప్రవక్త ('స'అస) యొక్క రాత్రివేళ మస్జిద్ హురాం నుండి మస్జిద్ అ'ఖ్ఖా మరియు అక్కడ నుండి సప్తాకాశాలలోనికి పోవటం మరియు తమ ప్రయాణాలలో సాక్షాత్తుగా చూసిన దృశ్యాల వివరణ విశ్వాసులకు వారి విశ్వాసాన్ని అధికం చేసింది మరియు సత్యతిరస్కారులకు వారి తలబిరుసుతనాన్ని.

శపించబడిన (నరక) వృక్షం¹ - మేము వారికి ఒక పరీక్షగా చేశాము. కాని మా భయపెట్టడం, వారి తలబిరుసుతనాన్ని మాత్రమే మరింత అధికం చేస్తున్నది.

61. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) మేము దేవదూతలతో: “అదమ్కు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి.” అని చెప్పినపుడు; ఒక్క ఇబ్లీస్ తప్ప, అందరూ సాష్టాంగపడ్డారు.² అతడు అన్నాడు: “ఏమీ? నీవు మట్టితో సృష్టించిన వానికి నేను సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయాలా?”

62. ఇంకా ఇలా అన్నాడు: “ఏమీ? నేను చూడటం లేదా? నీవు ఇతనికి నాపై ఆధిక్యతనిచ్చావు. కానీ ఒకవేళ నీవు నాకు పునరుత్థానదినం వరకు వ్యవధినిస్తే, నేను ఇతని సంతతివారిలో కొందరిని తప్ప అందరినీ వశపరచుకొని తప్పుదారి పట్టిస్తాను.”³

63. ఆయన (అల్లాహ్) అన్నాడు: “సరే షో! వారిలో నిన్ను ఎవరు అనుసరిస్తారో! నిశ్చయంగా, మీరందరికీ నరకమే ప్రతిఫలమవుతుంది, పరిపూర్ణ ప్రతిఫలం!

الْمَعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ۖ وَنُحِوْفُهُمْ فَمَا

زَيْدُهُمْ إِلَّا طَعَيْنَا كَبِيرًا ﴿٦١﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا

لَادَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ

ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦٢﴾

قَالَ أَرَأَيْتَ هَذَا الَّذِي

كَرَّمْتَ عَلَيَّ لِنِ ائْحَرْتِنِ ائِلَى

يَوْمِ ائَلْقِيَمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ

ذُرِّيَّتَهُ ۖ ائِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٣﴾

قَالَ ائَذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ

فَأِنَّ جَهَنَّمَ جَزَأْؤُكُمْ جَزَأء

مَوْفُورًا ﴿٦٤﴾

1. ఆ నరకవృక్షఫలాలు, నరకవాసులకు అహారంగా ఇవ్వబడతాయి. దానిపేరు 'జబ్బూమ్ (జెముడు వృక్షం). దాని వివరాలకు చూడండి, 37:62-66 మరియు 44:43-44.

2. అదమ్ ('అ.స.) వివరాల కొరకు చూడండి, 2:30-34, 7:11-18, 15:26-41 మరియు సూరాహ్ లు 18, 20, 38 కూడా.

3. ఇబ్లీస్ మాటల కొరకు చూడండి, 7:16-17.

64. “మరియు నీవు నీ ధ్వని (మాటల)తో వారిలో ఎవరెవరిని ఆశచూపి (ఆకర్షించగలవో) ఆకర్షించు.¹ మరియు నీ అశ్విక దళాలతో మరియు నీ పదాతి దళాలతో వారిమీదపడు.² మరియు వారికి సంపదలో, సంతానంలో భాగస్వామివికా!³ మరియు వారితో వాగ్దానాలు చెయ్యి.⁴ మరియు షైతాన్ చేసే వాగ్దానాలు మోసపుచ్చటం తప్ప ఇంకేముంటాయి.⁵

65. “నిశ్చయంగా, నా దాసులు! వారిపై నీకు ఏ విధమైన అధికారం లేదు.⁶ మరియు వారికి కార్యకర్తగా (రక్షకునిగా) నీ ప్రభువే చాలు!”

66. మీ ప్రభువు, ఆయనే - ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించటానికి - మీ కొరకు సముద్రంలో నావలను నడిపింపజేసేవాడు. నిశ్చయంగా, ఆయన మీ పట్ల అపార కరుణాప్రదాత.

وَأَسْتَفْزِرُ مِنْ أَسْطَعَتَ مِنْهُمْ

بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبُ عَلَيْهِمْ بِجَيْلِكَ

وَرَجْلِكَ وَشَارِكَهُمْ فِي الْأَمْوَالِ

وَالْأَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ وَمَا يَعِدُهُمْ

الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ

سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بَرِيكَ وَكَيْلًا

﴿٦٥﴾

رَبِّكُمْ الَّذِي يُزِجِي لَكُمْ الْفَلَكَ

فِي الْبَحْرِ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ

كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

1. 'సౌతిక: నీ ధ్వని అంటే-పాటలు, వాద్యాలు మరియు ఇతర మోసపుచ్చే మాటలు, అని అర్థం. వీటితో షైతాన్ మానవులను మోసపుచ్చుతాడు.
2. దళాలు అంటే - షైతాను అడుగుజాడలను అనుసరించే మానవులూ, జిన్నాతులూ.
3. అమ్యూల్ వ అవ్ లాద్: అంటే సంపదలు మరియు సంతానం. అంటే నిషిద్ద ('హరామ్) మార్గాలతో సంపాదించి, 'హరామ్ చేష్టలలో ఖర్చుచేసే ధనసంపత్తులు మరియు వ్యభిచారం వల్ల వచ్చే సంతానం.
4. షైతాన్ వాగ్దానాలు అంటే స్వర్గనరకాలు అనేవి ఏమీలేవు, మరణించిన తరువాత పునరుత్థానం అనేది లేదు. మన జీవితం ఈ భూలోక జీవితం మాత్రమే. కావున వీలైనంత వరకు దీని సుఖసంతోషాలను మీకు తోచినట్లు అనుభవించండి, అని ప్రజలను మోసపుచ్చటం.
5. చూడండి, 4:120.
6. నా దాసులు: అంటే అల్లాహ్(సు.తా.)ను నమ్ముకోని ఆయనపై ఆధారపడి, ఆయనచూపిన మార్గం మీదనే నడిచే సద్దురుషులు. అల్లాహ్ (సు.తా.) అలాంటి వారి, రక్షకుడు మరియు కార్యకర్త. షైతాన్ కు అలాంటి వారిపై ఎలాంటి అధికారం ఉండదు. చూడండి, 14:22 మరియు 15:42.

67. మరియు ఒకవేళ సముద్రంలో మీకు ఆపద వస్తే ఆయన (అల్లాహ్) తప్ప, మీరు పిలిచే వారందరూ మిమ్మల్ని త్యజిస్తారు. కాని, ఆయన మిమ్మల్ని రక్షించి, ఒడ్డుకు చేర్చినపుడు, మీరు ఆయన నుండి ముఖం త్రిప్పుకుంటారు. వాస్తవానికి మానవుడు ఎంతో కృతఘ్నుడు.

٦٧

68. ఏమీ? ఆయన! నేల చీలిపోయి మిమ్మల్ని మ్రింగకుండా; లేదా తుఫాను మీపై రాకుండా; మిమ్మల్ని సురక్షితంగా ఉండనివ్వగలడని మీరు భావిస్తున్నారా?¹ అప్పుడు మీరు ఏ రక్షకుడినీ పొందలేరు.

69. లేదా! మరొకసారి ఆయన మిమ్మల్ని సముద్రంలోకి తీసుకొనిపోయి - మీ కృతఘ్నుతకు ఫలితంగా - మీ మీద తీవ్రమైన తుఫాను గాలిని పంపి, మిమ్మల్ని ముంచివేయకుండా సురక్షితంగా ఉండనివ్వగలడని భావిస్తున్నారా? అప్పుడు మాకు విరుద్ధంగా సహాయపడే వారి నెవ్వరినీ మీరు పొందలేరు. (3/8)

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ
مَنْ نَادَعُونَ إِلَّا إِلَاهَهُ فَلَمَّا جَنَّكُمُ إِلَى
الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخَسِّفَ بِكُمْ جَانِبَ
الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ

وَكَيْلًا

أَمْرًا أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ
الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ
لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا

٦٨

1. ఏ విధంగానైతే అల్లాహ్ (సు.తా.)కు అవిధేయులైన, పూర్వ తరాలవారు శిక్షింపబడ్డారో, అలా మీరు కూడా శిక్షింపబడదని భావిస్తున్నారా?
2. తబీ'అన్: పగతీర్చుకునేవాడు, కక్ష తీర్చుకునేవాడు. అంటే ఒకసారి మిమ్మల్ని సముద్రంలో 'తుఫాన్ నుండి క్షేమంగా బయటపెట్టిన తర్వాత ఆయన (అల్లాహుతా'అలాయే) మీ అవిధేయతకు కారణంగా మీరు మరల సముద్రంలోకి పోయినపుడు మిమ్మల్ని ముంచివేయవచ్చని మీరు భయపడరా? అప్పుడు ఆయన (సు.తా.)కు విరుద్ధంగా మీకు, మీ కల్పిత దైవాలు ఎవ్వరూ సహాయపడలేరు.

70. * మరియు వాస్తవానికి మేము ఆదమ్ సంతతికి గౌరవము నొసంగాము.¹ మరియు వారికి నేలమీదనూ, సముద్రంలోనూ, ప్రయాణం కొరకు వాహనాలను ప్రసాదించాము. మరియు మేము వారికి పరిశుద్ధమైన వస్తువులను జీవనోపాధిగా సమకూర్చాము. మరియు మేము సృష్టించిన ఎన్నో ప్రాణులపై వారికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత నిచ్చాము.

71. (జ్ఞాపకముంచుకోండి!) ఒక రోజు మేము మానవులందరినీ వారి వారి నాయకు(ఇమామ్)లతో సహా పిలుస్తాము.² అప్పుడు వారి కర్మపత్రాలు కుడిచేతిలో ఇవ్వబడిన వారు,³ తమ కర్మపత్రాలను చదువుకుంటారు మరియు వారికి రవ్వంత (ఖర్చూర బీజపు చీలికలోని పొరంత) అన్యాయం కూడా జరుగదు.

72. మరియు ఎవడు ఇహలోకంలో అంధుడై మెలగుతాడో, అతడు పరలోకంలో కూడా అంధుడిగానే ఉంటాడు⁴ మరియు సన్మార్గం నుండి భ్రష్టుడవుతాడు.

﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ

وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ

خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمامِهِمْ

فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ

فَأُولَئِكَ يقرءون كِتَابَهُمْ

وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾

وَمَنْ كَانَتْ فِي هُدَاهِ أَعْمَى فَهُوَ

فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا

﴿٧٢﴾

1. చూడండి 2:31, వారికి మంచిచెడును అర్థంచేసుకునే విచక్షణా శక్తిని, బుద్ధిని ప్రసాదించాము.

2. ఇమామ్: అంటే నాయకుడు ఇక్కడ వ్యాఖ్యాతలు దీనికి మూడు అర్థాలిచ్చారు. 1) దైవప్రవక్తలు, 2) దివ్యగ్రంథాలు, 3) కర్మపత్రాలు. ప్రతి ఒక్కరు తమ కాలపు దైవప్రవక్త లేక దివ్యగ్రంథం లేక కర్మపత్రంతో పిలువబడతారు. ఇబ్నె-కసీర్ మరియు పౌకాని ఈ మూడవది అంటే కర్మపత్రమని భావిస్తున్నారు. చూడండి, 53:39.

3. చూడండి, 69:19 మరియు 84:7.

4. అంధుడు అంటే హృదయంతో అంధుడు లేక సత్యాసత్యాలను అర్థంచేసుకోలేని వాడు. ఇంకా చూడండి, 20:124-125.

73. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నీపై అవతరింపజేసిన దివ్యజ్ఞానం (వహీ) నుండి నిన్ను మరలించి, నీవు అదికాక మా పేరుతో మరొక దానిని (సందేశాన్ని) కల్పించాలని నిన్ను పురికొల్పుటానికి వారు ప్రయత్నిస్తున్నారు.¹ నీవు అలా చేసి ఉంటే వారు తప్పకుండా నిన్ను తమ ఆప్తమిత్రునిగా చేసుకునే వారు.

74. మరియు ఒకవేళ మేము నిన్ను స్థిరంగా ఉంచకపోతే నీవు వారి వైపుకు కొంతైనా మొగ్గి ఉండేవాడవు.

75. అలాగైతే, మేము నీకు ఈ జీవితంలో రెట్టింపు శిక్షను మరియు చనిపోయిన తరువాత కూడా రెట్టింపు శిక్షను రుచిచూపి ఉండేవారం! అప్పుడు మాకు వ్యతిరేకంగా నీకు సహాయపడే వాడిని ఎవ్వడినీ నీవు పొందివుండే వాడవు కాదు.

76. మరియు వారు (అవిశ్వాసులు) నిన్ను ఈ భూమి నుండి వెడలగొట్టటానికి, నిన్ను కలవరపెట్ట గోరేవారు. కాని అలాంటప్పుడు, నీవు వెళ్ళిపోయిన తరువాత, వారుకూడా కొద్దికాలం మాత్రమే ఉండగలిగే వారు.²

وَلِإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ
الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِنُقَرِّبَ
عَلَيْكَ آيَاتِهِ ۖ وَإِذَا لَا تَأْخُذُوكَ
خَلِيلًا

وَلَوْلَا أَنْ تَبَيَّنَّاكَ لَفَادَتْكَ
تَرَكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا

إِذَا لَأَذْفَنَّاكَ فِي الضَّعْفِ الْحَيَوَةِ
وَضِعْفِ الْمَمَاتِ تَمَّ لَا يَجِدُكَ
عَلَيْنَا نَصِيرًا

وَلِإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفْرِزُونَكَ
مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خِلْفَكَ إِلَّا
قَلِيلًا

1. ఇది ముష్రీక్ ఖురైషులు దైవప్రవక్త (స'అస) ముందు పెట్టిన మరొక ప్రస్తావన. అంటే అతను వారి కల్పిత దైవాలను నిజమైన దైవాలని గుర్తిస్తే వారు కూడా అతనిని దైవప్రవక్తగా గుర్తిస్తామని పెట్టిన షరతు. దానిని అతను (స'అస) నిరాకరించారు.
2. కావున కొద్దికాలం తరువాత 2వ హి.శ.లో బద్ర్లో మక్కా ఖురైషుల పలువురు నాయకులు చంపబడ్డారు. మరియు 8వ హిజ్రీలో ముస్లింలు మక్కాను జయించారు.

77. (ఓ ము'హమ్మద్) ఇది వాస్తవానికి! మేము, నీకు పూర్వం పంపిన ప్రవక్తలందరికీ వర్తించిన సంప్రదాయమే! నీవు మా సాంప్రదాయంలో ఎలాంటి మార్పును పొందలేవు.

78. మధ్యాహ్నం సూర్యుడు వాలినప్పటి నుండి, రాత్రి అయి చీకటి పడేవరకూ నమా'జ్‌లను సలుపు మరియు ప్రాతఃకాలపు (నమా'జ్‌లో ఖుర్ఆన్) పఠించు.¹ నిశ్చయంగా ప్రాతఃకాలపు (ఖుర్ఆన్) పఠనం (దేవదూతల ద్వారా) వీక్షింపబడుతుంది.²

79. మరియు రాత్రి వేళలో జాగరణ (తహజ్జుద్) నమా'జ్ చెయ్యి;³ ఇది నీ కొరకు అదనపు (నఫిల్) నమా'జ్. దీనితో నీ ప్రభువు నిన్ను (పునరుత్థాన దినమున) ప్రశంసనీయమైన స్థానము (మఖామమ్ ము'హమ్మాద్) నొసంగవచ్చు!

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا يَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ

قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾

1. ఈ ఆయత్‌లో ఐదు విధి (ఫర్ట్)గా సలుపవలసిన నమా'జ్‌ల ప్రస్తావన వచ్చింది. సూర్యుడు వాలిన తరువాత జుహ్రా, సూర్యాస్తమయానికి కొంత కాలం ముందు అ'స్రా, సూర్యాస్తమయం కాగానే మ'గరీబ్, కొంత చీకటి పడడ తరువాత ఇషా మరియు ప్రాతఃకాలమున సూర్యోదయాని ముందు ఫజ్ జేయాలని. ఫజ్ నమా'జ్‌లో ఖుర్ఆన్ పఠనం ఎక్కువగా చేయాలి. ఈ నమా'జ్‌లను గురించిన వివరాలు 'స'హీహ్ 'హదీస్'లలో ఉన్నాయి.
2. ప్రాతఃకాలపు ఫజ్ నమా'జ్ సమయంలో పగటి మరియు రాత్రి దైవదూతలు కలుస్తారు. వారంతా ప్రజల నమా'జ్‌లను చూస్తారు. మరియు దానిని గురించి అల్లాహుతా'ఆలాకు తెలుపుతారు. అది అల్లాహ్(సు.తా.)కు అగోచరమైనది కాదు, కానీ ఆయన (సు.తా.) వారినుండి తనప్రజల ప్రశంసలు వినగోరుతాడు. ('స.బు'ఖారీ మరియు ముస్లిం).
3. తహజ్జుద్: అంటే నిద్రాభంగం. ఇది నఫీల్ నమా'జ్, అంటే అదనంగా చేసే నమా'జ్. దైవప్రవక్త ('స'అస) రాత్రి మొదటి భాగంలో నిద్ర తీసుకొని, చివరి భాగంలో నిద్రనుండి లేచి నమా'జ్ చేసేవారు, అదే తహజ్జుద్ నమా'జ్. 'స'హీహ్ 'హదీస్'లలో దీని వివరాలున్నాయి. ఇంకా చూడండి, 76:26.

80. మరియు ఇలా ప్రార్థించు: “ఓ నా ప్రభూ! నీవు నా ప్రతి ప్రవేశాన్ని, సత్య ప్రవేశంగా చేయి మరియు నా బహిర్గమనాన్ని కూడా సత్య బహిర్గమనంగా చేయి మరియు నీ వైపునుండి నాకు అధికారాన్ని, సహాయాన్ని ఒసంగు.”¹

81. మరియు ఇలా అను: “సత్యం వచ్చింది మరియు అసత్యం అంతరించింది. నిశ్చయంగా, అసత్యం అంతరించక తప్పదు.”²

82. మరియు మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ద్వారా విశ్వాసులకు స్వస్థతను మరియు కారుణ్యాన్ని క్రమక్రమంగా అవతరింప జేస్తాము, కాని దుర్మార్గులకు ఇది నష్టం తప్ప మరేమీ అధికం చేయదు.³

83. మరియు ఒకవేళ మేము మానవుణ్ణి అనుగ్రహిస్తే, అతడు ముఖం త్రిప్పుకొని (మానుండి) మరలిపోతాడు. కాని అతనికి కీడు కలిగితే నిరాశ చెందుతాడు.⁴

وَقُلْ رَبِّ ادْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ
وَاَخْرِجْنِيْ مَخْرَجَ صِدْقٍ وَاَجْعَلْ لِيْ
مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ﴿٨٠﴾

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبٰطِلُ
اِنَّ الْبٰطِلَ كَانَ زَهُوْقًا ﴿٨١﴾

وَنُنزِلُ مِنَ الْقُرْءٰنِ اِنْ مَّاهُوْ شِفَاۗءً
وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَلَا يَزِيْدُ
الظَّٰلِمِيْنَ اِلَّا خَسٰرًا ﴿٨٢﴾

وَ اِذَا اَنْعَمْنَا عَلٰى الْاِنْسٰنِ اَعْرَضَ وَتَا
بِجٰنِبِهٖؕ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ ئَوْسًا ﴿٨٣﴾

1. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఆయత్ ప్రస్తానం (హిజ్రత్) సమయంలో అవతరింపజేయ బడిందని అంటారు. అంటే యస్'రిబ్ (మదీనా మునవ్వరా) ప్రవేశాన్ని మరియు మక్కా ముకర్రమా బహిర్గమనాన్ని సత్యమైనవి చేయమని దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రార్థిస్తున్నారు. మరికొందరు అంటారు: నన్ను సత్యం మీద మరణింపజేయి మరియు సత్యంతో పునరుత్థరింపజేయి. ఇమామ్ షాకాని అంటారు: ఈ అన్నీ అర్థాలు కూడా సమంజసమైనవే, ఎందుకంటే ఇది ఒక దు'ఆ.
2. మక్కా ముకర్రమా విజయం తరువాత, దైవప్రవక్త ('స'అస) కాబాలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ 360 ఏగ్రహాలు ఉంటాయి. వాటిని ఒక చిన్న కట్టెతో కొట్టుతూ ఈ ఆయత్ చదువుతారు. ('స'హి'హ్ బు'ఖారీ, ముస్లిం).
3. ఇటువంటి ఆయత్కు చూడండి, 10:57.
4. మానవుడు సుఖసంతోషాలలో ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ (సు.తా.)ను మరచిపోతాడు మరియు కష్ట కాలంలో నిరాశ చెందుతాడు. కాని ఒక విశ్వాసి రెండు పరిస్థితులలోనూ తన ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతూ, ఆయన స్తోత్రం చేస్తూ ఉంటాడు. చూడండి, 11:9-11.

84. వారితో ఇలా అను: “ప్రతి ఒక్కడు తనకు తోచినట్లే పనులు చేస్తాడు, కాని మీ ప్రభువుకు మాత్రం ఎవడు సన్మార్గం పొందేవాడో బాగా తెలుసు.”¹

85. మరియు వారు నిన్ను ఆత్మ (రూహ్)ను గురించి ప్రశ్నిస్తున్నారు. వారితో ఇలా అను: “ఆత్మ! నా ప్రభువు ఆజ్ఞ వలన ఉంది మరియు (దానిని గురించి) మీకు ఇవ్వబడిన జ్ఞానం అతి స్వల్పమైనది.”²

86. మరియు ఒకవేళ మేము కోరినట్లుంటే నీపై అవతరింపజేయబడిన సందేశాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) లాగు(స్వాధీన పరచు)కోగలము; అప్పుడు దానిని గురించి, మాకు వ్యతిరేకంగా, నీవు ఏ సహాయకుడినీ పొందలేవు;

87. కేవలం నీ ప్రభువు కారుణ్యం తప్ప. నిశ్చయంగా, నీపై ఉన్న ఆయన (నీ ప్రభువు) అనుగ్రహం ఎంతో గొప్పది.

88. ఇలా అను: “ఒకవేళ మానవులు మరియు జిన్నాతులు అందరూ కలిసి, ఈ ఖుర్ఆన్ వంటి దానిని కల్పించి తీసుకు రావటానికి ప్రయత్నించినా - వారు ఒకరినొకరు తోడ్పడినప్పటికీ - ఇటువంటి దానిని కల్పించి తేలేరు.”³

قُلْ كُلُّ يَعْمَلْ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ ۗ فَرَبُّكُمْ

أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ۗ قُلِ

الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ

مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾

وَلَيْنَ شِئْنَا لَنُدْهَبَنَّ بِالَّذِي

أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ۗ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ

عَلَيْنَا وَكَيْلًا ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ ۗ إِنَّ فَضْلَهُ

كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾

قُلْ لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ

عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ

لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ ۗ وَلَوْ كَانَ

بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾

1. దీని సారాంశము, 11:121-122 ఆయత్ల మాదిరిగానే ఉంది.

2. అల్-రూహ్: ఆత్మను గురించి కేవలం అల్లాహ్ (సు.తా.)కు మాత్రమే తెలుసు. దాని జ్ఞానం కేవలం నా ప్రభువు (సు.తా.)కు మాత్రమే ఉంది. దాని జ్ఞానం ఆయన, ప్రవక్తలకు కూడా ఇవ్వలేదు. అది ఆయన ఆజ్ఞతో వస్తుంది: ‘కున్ ఫ యుకూన్.’

3. చూడండి, 52:34.

89. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఈ ఖుర్ఆన్ లో ప్రజలకు ప్రతి విధమైన ఉపమానాన్ని వివరించి బోధించి ఉన్నాము. అయినా చాలామంది ప్రజలు సత్యతిరస్కారులుగానే ఉండిపోయారు.

90. మరియు వారు ఇలా అంటారు: “(ఓ ము'హమ్మద్!) నీవు భూమినుండి మా కొరకు ఒక చెలమను రుల్లన ప్రవహింపజేయనంత వరకు మేము నిన్ను విశ్వసించము!”¹

91. “లేదా! నీ కొరకు ఖర్జూరపు మరియు ద్రాక్షతోట ఏర్పడి దాని మధ్య నుండి సెలయేళ్ళు పొంగి ప్రవహింప జేయనంత వరకు;

92. “లేదా, నీవు మమ్మల్ని భయపెట్టినట్లు,² ఆకాశం ముక్కలై మూపై పడవేయ బడనంత వరకు; లేదా అల్లాహ్ ను మరియు దేవదూతలను మా ముందు ప్రత్యక్ష పరచనంత వరకు;

93. “లేదా నీ కొరకు స్వర్ణగృహం ఏర్పడనంత వరకు; లేదా నీవు ఆకాశంలోకి ఎక్కిపోయినా నీవు, మేము చదువగలిగే ఒక గ్రంథాన్ని అవతరింపజేయనంతవరకు; నీవు ఆకాశంలోకి ఎక్కటాన్ని మేము నమ్మము.” వారితో అను: “నా ప్రభువు సర్వలోపాలకు అతీతుడు, నేను కేవలం సందేశహారునిగా పంపబడిన మానవుడను మాత్రమే!”³

وَلَقَدْ صَرَفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا

الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ

النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ

لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَحِيلِ

وَعِنَبٍ فَتُفَجَّرَ الْأَنْهَارُ خِلَالَهَا

تَفَجِيرًا ﴿٩١﴾

أَوْ تَسْقُطَ السَّمَاءُ كَمَا زَعَمَتِ

عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ

وَأَمَلَتِيكَ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرِفٍ أَوْ

تَرْتَقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ

لِرُفْيِكَ حَتَّى تَنْزِلَ عَلَيْنَا كِنْبًا

نَقْرُؤُهُ ۗ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ

كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٣﴾

1. ఇది ముష్రీక్ ఖురైషులు ఇస్లాం స్వీకరించటానికి - మూసా(అ.స.) బండనుండి వన్నెండు ఊటలను ప్రవహింపజేసినట్లు, మీరు కూడా ప్రవహింపజేయండని - పెట్టిన షర్తు. చూ. 2:60.

2. భయపెట్టుటకు - ఇలాంటి ఆయత్ కు చూడండి, 34:9.

3. అద్భుత సూచనలు కేవలం అల్లాహ్ (సు.తా.) చేతిలోనే ఉన్నాయి. ఆయన కోరితేనే వాటిని చూపుతాడు. చూడండి, 6:109.

94. మరియు ప్రజల ముందుకు మార్గదర్శకత్వం వచ్చినపుడు, దానిని విశ్వసించకుండా వారిని ఆపిందేమిటి? వారు (మూఢ విశ్వాసంలో మునిగి): “ఎవీ? అల్లాహ్ మానవుణ్ణి తన సందేశహారునిగా పంపాడా?” అని పలకడం తప్ప!

95. ఇలా అను: “ఒకవేళ భూమి మీద దేవదూతలు నివసిస్తూ నిశ్చింతగా తిరుగుతూ ఉండినట్లయితే, మేము వారి కొరకు దేవదూతనే సందేశహారునిగా పంపిఉండే వారము.”

96. ఇలా అను: “నాకూ మరియు మీకూ మధ్య అల్లాహ్ యే సాక్షిగా చాలు. నిశ్చయంగా ఆయన తన దాసులను బాగా ఎరుగువాడు, సర్వదృష్టికర్త.”

97. మరియు ఎవడికి అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడో అతడే సన్మార్గం పొందుతాడు. మరియు ఎవడిని ఆయన మార్గభ్రష్టత్వంలో పడనిస్తాడో వాడికి, ఆయన తప్ప, ఇతరుల నెవ్వరినీ నీవు సంరక్షకులుగా పొందలేవు. మరియు వారిని మేము పునరుత్థానదినమున గ్రుడ్డివారుగా, మూగవారుగా మరియు చెవిటివారుగా చేసి, వారి ముఖాల మీద బోర్లాపడవేసి లాగుతూ ప్రోగుచేస్తాము. వారి ఆశ్రయం నరకమే! అది చల్లారినప్పుడల్లా మేము వారికై అగ్ని జ్వాలలను తీవ్రం చేస్తాము.

وَمَا مَعَ النَّاسِ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ

جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا

أَبَعَثَ اللَّهُ بُشْرًا رَسُولًا ﴿١٤﴾

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ

مَلَائِكَةٌ يَمْسُونَ

مُطَمِّنِينَ لَزَلْنَا عَلَيْهِمْ مِنْ

السَّمَاءِ مَلَكًَا رَسُولًا ﴿١٥﴾

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا

بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ

بِعَادِهِ خَيْرًا بَصِيرًا ﴿١٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ

يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ

دُونِهِ ۗ وَيَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيًّا ۖ وَبِكَمَا وَصَّمَا

مَا وَنَهُمْ جَهَنَّمَ كُلَّمَا خَبَتْ

زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ﴿١٧﴾

98. అదే వారి ప్రతిఫలం ఎందుకంటే వాస్తవానికి వారు మా సూచనలను తిరస్కరించారు మరియు అన్నారు: “ఏమీ? మేము ఎముకలుగా, పొడిగా మారిపోయిన తరువాత కూడా, సరిక్రొత్త సృష్టిగా మళ్ళీ లేపబడతామా?”¹ (1/2)

99. * ఏమీ? వారు చూడటం లేదా (ఎరుగరా)? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ యే ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించిన వాడనీ² మరియు వారివంటి వారినీ సృష్టించగల సమర్థుడనీ మరియు ఆయనే వారికొరకు ఒక నిర్ణీత సమయాన్ని నియమించాడనీ,³ దానిని (ఆ సమయాన్ని) గురించి ఎలాంటి సందేహం లేదనీ; అయినా ఈ దుర్మార్గులు మొండిగా సత్యాన్ని తిరస్కరించటానికే పూనుకున్నారు.

100. వారితో అను: “ఒకవేళ మీరు నా ప్రభువు యొక్క అనుగ్రహపు నిధులను పొందివున్నా, అవి ఖర్చయిపోతాయే ఏమోననే భయంతో, వాటిని మీరు పట్టుకొని (ఖర్చుచేయకుండా) ఉండే వారు.⁴ మరియు వాస్తవానికి మానవుడు ఎంతోలోభి!”

ذَلِكَ جَزَاءُ هُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِآيَاتِنَا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا
وَرُفَاتًا أَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا
جَدِيدًا ﴿٩٨﴾

❖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ
أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ
أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَبِأَيِّ
الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾

قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ
رَحْمَةِ رَبِّي إِذَا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
الْإِنْفَاقِ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾

1. ఇటువంటి వాక్యానికి చూడండి, 17:49.

2. చూడండి, 40:57, 46:33 మరియు 36:81-82.

3. నిర్ణీత సమయం అంటే పునరుత్థానదినం.

4. ఇటువంటి వాక్యానికి చూడండి, 4:53.

101. మరియు మేము వాస్తవానికి, మూసాకు స్పష్టమైన తొమ్మిది అద్భుత సూచనలను ప్రసాదించాము.¹ ఇస్రాయీలు సంతతివారిని అడుగు, అతను (మూసా) వారి వద్దకు వచ్చినపుడు ఫిరోబెన్ అతనితో అన్నాడు: “ఓ మూసా! నిశ్చయంగా, నీవు మంత్రజాలానికి గురి అయ్యావని నేను భావిస్తున్నాను.”

102. (మూసా) అన్నాడు: “నీకు బాగా తెలుసు, జ్ఞానవృద్ధి కలుగజేసే వాటిని (ఈ సూచనలను) భూమ్యాకాశాల ప్రభువు తప్ప మరెవ్వరూ అవతరింపజేయలేరని! ఓ ఫిరోబెన్ నీవు నిశ్చయంగా, నశింప నున్నావని నేను భావిస్తున్నాను.”²

103. అప్పుడు అతడు (ఫిరోబెన్) వారిని భూమి (ఈజిప్ట్) నుండి వెడలగొట్టాలని సంకల్పించుకున్నాడు; కావున మేము అతనిని (ఫిరోబెన్ను) మరియు అతనితో పాటు ఉన్న వారందరినీ ముంచువేశాము.

104. మరియు ఆ తరువాత, ఇస్రాయీల్ సంతతివారితో మేము ఇలా అన్నాము: “మీరు ఈ భూమిలో స్వేచ్ఛగా నివసించండి. కానీ అంతిమ వాగ్దానం ఆసన్నమైనప్పుడు, మేము మీరందరినీ ఒకచోట చేర్చుతాము.”

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ

بَيِّنَاتٍ فَسْتَلَبْنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ

جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي

لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَٰؤُلَاءِ

إِلَّا رُبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَفْرَعُونَ

مَسْحُورًا ﴿١٠٢﴾

فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفْرِهُم مِّنَ الْأَرْضِ

فَأَعْرَفْنَاهُ وَمِن مَّعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾

وَقُلْنَا مِمَّن بَعْدَهُ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ

أَسْكِنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ

الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

1. మూసా (అ.స.)కు ఇవ్వబడిన (ఫిరోబెన్ జాతి వారికి చూపిన) తొమ్మిది అద్భుత సూచనలు: 1) ప్రకాశించే చేయి, 2) సర్పంగా మారే చేతి కర్ర, 3) దుష్టులకు కలిగిన కరువు మరియు ఫల సప్తము, 4) తుఫాను, 5) మిడుతల దండు, 6) పేనులు, 7) కప్పలు, 8) రక్తం మరియు 9) సముద్రంలో ఏర్పడిన బాట. ఇవి సూరహ్ అల్-అ'అరాఫ్ (7)లో కూడా వివరించబడ్డాయి. ఇబ్నె 'అబ్బాస్, ముజాహిద్, ఇక్రీమా, పాబీ, ఖతద ర'ది. అన్వమ్ల వ్యాఖ్యానం, (ఇబ్నె-కసీర్). ఇవేగాక బండనుండి తీసిన 12 ఊటలూ, మన్న మరియు సల్వాలు కూడా అద్భుత సూచనలే, కాని వీటిని ఫిరోబెన్ జాతివారు చూడలేదు.

2. మూసా (అ.స.) యొక్క వివరాలకు చూడండి, 7:103-137 మరియు 20:49-79.

105. మరియు మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) సత్యంతో అవతరింపజేశాము మరియు ఇది సత్యంతోనే అవతరించింది. (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నిన్ను కేవలం శుభవార్త అందజేసేవానిగా మరియు హెచ్చరిక చేసేవానిగా మాత్రమే పంపాము!

106. మరియు నీవు ప్రజలకు నెమ్మది నెమ్మదిగా చదివి వినిపించాలని, మేము ఖుర్ఆన్ ను విభజించి, క్రమక్రమంగా అవతరింపజేశాము.

107. వారితో అను: “మీరు దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) నమ్మినా నమ్మక పోయినా; నిశ్చయంగా, ఇదివరకు జ్ఞానమొసంగబడిన వారికి దీనిని వినిపించినప్పుడు, వారు తమ ముఖాల మీద పడి సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తారు.”

108. మరియు ఇలా అంటారు: “మా ప్రభువు సర్వలోపాలకు ఆతీతుడు, మా ప్రభువు వాగ్దానం పూర్తి అయి తీరుతుంది.”

109. మరియు వారు ఏడుస్తూ, తమ ముఖాలమీద పడిపోతారు. మరియు వారి వినమ్రత మరింత అధికమవుతుంది. ❦

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا

أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ

عَلَىٰ مَكَّةٍ وَنَزَّلْنَاهُ نَزِيلًا ﴿١٠٦﴾

قُلْ ءَأَمِنُوا بِهِ ۗ أَوْ لَا تُوْمِنُونَ ۚ إِنَّ

الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ ۗ إِذَا

يُنزَلُ عَلَيْهِمْ يُخْرُونَ لِلْآذْقَانِ

سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾

وَيَقُولُونَ سُبْحٰنَ رَبِّنَا ۖ إِن كَانَ

وَعَدَ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾

وَيَخْرُونَ لِلْآذْقَانِ يَبْكُونَ

وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿١٠٩﴾

110. వారితో అను: “మీరు ఆయనను, అల్లాహ్! అని పిలవండి, లేదా అనంత కరుణామయుడు (అర్-హూన్)! అని పిలువండి, మీరు ఆయనను ఏ పేరుతోనైనా పిలవండి, ఆయనకున్న పేర్లన్నీ అత్యుత్తమమైనవే! నీ నమాజ్‌లో నీవు చాలా గట్టిగా గానీ, చాలా మెల్లగా గానీ పఠించక, వాటి మధ్య మార్గాన్ని అవలంబించు.”

111. ఇంకా ఇలా అను: “సంతానం లేనటువంటి మరియు తన రాజరికంలో భాగస్వాములు లేనటువంటి మరియు ఎలాంటి లోపం లేనటువంటి మరియు సహాయకుడి అవసరం లేనటువంటి అల్లాహ్‌యే సర్వ స్తోత్రాలకు అర్హుడు. మరియు మీరు ఆయన మహనీయతను గొప్పగా కొనియాడండి!”

قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ
 أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
 وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُوا
 يَهَيِّبُهَا وَأَتَّبِعْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْذُ
 وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ
 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِلِيٌّ مِنَ الذَّلِيلِ
 وَكِبْرُهُ تَكْبِيرًا ﴿١١١﴾